

Marta Albaladejo Mur

Cartes a la mare

Octaedro 

Cartes a la mare

Primera edició: març de 2019

© Marta Albaladejo Mur

© D'aquesta edició:
Ediciones OCTAEDRO, S.L.
Bailèn, 5, pral. – 08010 Barcelona
Tel.: 93 246 40 02
www.octaedro.com
octaedro@octaedro.com

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització del seus titulars, llevat de les excepcions previstes a la llei. Dirigeixi's a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessita fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

ISBN: 978-84-17667-28-3
Dipòsit legal: B. 9118-2019

Disseny i producció: Ediciones Octaedro
Disseny de la coberta: Tomàs Capdevila

Impressió: Ulzama
Imprès sobre paper ecològic

Imprès a la UE – *Printed in EU*

Al meu fill, Arnau Pol Albaladejo (*in memoriam*),
i a totes les persones que encara l'estimen.

Premià de Mar, 18 de setembre del 2015

No sé si ho saps, aquest any he optat per tornar a viure a Premià, després de vint anys d'haver-ne marxat amb l'Arnau, el meu únic fill, quan em vaig separar del meu segon marit. Sí, han passat moltes coses, en aquest temps. Ara hi torno sola. No, sola no. Amb el fill del gos que teníem quan vivíem aquí. L'experiència està sent dura. És com si aquí els carrers, el mar, l'aire, la sorra de la platja, el campanar de Sant Cristòfol, em transportessin les paraules de l'Arnau. Així que he decidit transcriure els seus missatges i reproduir-te'ls aquí, a continuació.

M'agradaria transmetre't la realitat tal com és, amb les paraules precises i els fets objectius i concrets d'aquest nus que em lliga fa anys, perquè et facis una idea de la complexitat de la situació. Gràcies pel teu suport. Sempre he admirat la teva capacitat d'anàlisi; tens una ment privilegiada. Em tranquil·litza pensar que llegiràs el que l'Arnau em diu; així

m'aportaràs una interpretació més equànime, jo no més soc la seva mare.

Potser el treball que ara inicio no ens portarà a una resposta concloent, potser serà com aquelles tesis doctorals que acaben demostrant que cal investigar més sobre el tema. Potser sí. O potser no. Potser elaborar tot aquest material, i donar-li una forma que permeti que algú amb la teva saviesa pugui fer-se'n una composició de lloc, em permetrà tancar aquest capítol de la meva recerca (o de la meva vida?). Confio, doncs, en la teva bona voluntat, confio que m'ajudaràs i hi posarem el punt final, el desenllaç, que va després del nus d'aquesta història. Desitjo que junts puguem desembullar aquest embolic. Si més no, tindrem una base comuna per parlar-ne.

Totes les tesis necessiten que un dia facis un cop de cap i diguis: «Fins aquí, s'ha acabat». Es tracta d'una mena de cop de cap que alguns anomenen «maduresa intel·lectual» i uns altres s'hi refereixen amb l'eufemisme de «sentit pràctic».

Per què vols continuar anys i anys ampliant una tesi que, a mesura que progressa, va quedant antiquada? Si al final et posen la mateixa nota per una tesi de 200 pàgines que per una de 1000, per quin

motiu cal escriure les 800 pàgines supèrflues? Amb habilitat, cal fer entendre al tribunal que no has escrit més perquè no has volgut, que has llegit molt (tot i que ningú es creu que t'hagis llegit tot el requitzell de referències bibliogràfiques que has anat enfilant amb paciència); ja se sap, fer veure que has llegit és un art necessari per fer carrera acadèmica.

Et deia el que veig, que si vols fer una tesi, cal fer creure al tribunal que estàs al dia de la literatura científica del paradigma on et situes, i que pots aportar-hi un granet de sorra, encara que sigui microscòpic. Per això, com més temps passes escrivint-la, menys al dia estàs, donada la velocitat exponencial del ritme en què es multipliquen les publicacions mundials sobre el tema que has decidit abordar. L'habilitat investigadora, doncs, també es mesura segons la teva capacitat per posar un punt final amb una certa elegància.

En fi, segurament, el meu treball de transcripció de les cartes de l'Arnau et semblarà massa humil, però a mi no m'ha estat fàcil. No té ni punt de comparació amb una tesi doctoral. Soc una investigadora modesta, que treballa sense el suport de cap departament de recerca. Espero que l'anàlisi compartida dels textos ens permeti compartir també la

nostra visió de la complexa relació entre pares i fills. Sé que m'entens, quan dic que és complexa, molt complexa, per no dir complicadíssima. M'encantarà que hi diguis la teva, jo soc massa subjectiva.

Pensar-te com a lector té l'objectiu egoista que aquest pensament m'ajudi a organitzar el material i les lectures sobre el tema de l'Arnau, fins a un determinat moment, per exemple, el dia del seu 36è aniversari, per què no? Per algun lloc s'ha de tallar. Em dono un any a partir d'avui, que ell n'hauria fet 35. Es tracta de tancar el tema perquè puguis llegir un document clar i ordenat. Així podré dir, per fi: «Prou, fins aquí, s'ha acabat», i quedi com quedi el nus, continuar endavant amb la meua vida, ara ja fora de la carrera universitària. I seguir amb altres recerques sense arrossegat aquest capítol inconclús.

Per posar-te en situació, com que fa ja molts anys que ens vam deixar de veure, et descriuré el context socioeducatiu en què va créixer l'Arnau. Vaig quedar embarassada entre la nit de Reis i el dia de Reis del 1980. Aquella nit la vam passar amb el seu pare anant a comprar regals per a tota la família, la seva i la meua. Ell em va comprar un anell, l'endemà fèiem la presentació oficial de les dues famílies i ens disposàvem a crear la nostra, amb un dinar que vam

voler que fos exquisit i que ara no recordo ben bé com era, però de ben segur que era un àpat amb molta verdura, molt sa i abundant.

L'embaràs va tenir els seus accidents, que ara no venen al cas, i l'Arnau va néixer als vuit mesos i mig de ser dins meu. El pediatre va opinar que calia portar-lo a una incubadora, tot i que feia el pes mínim per no anar-hi. Jo vaig opinar que no calia, però la meva opinió no va servir de res: em vaig haver de quedar uns dies a la clínica on havia parit, mentre que ell va ser transportat en un SEAT 127, pel seu pare i un amic, cap a «la Residència», ja saps on dic, l'hospital de la Vall d'Hebron, a uns quilòmetres de la clínica on jo era. Els primers dies no vaig poder ni veure l'Arnau. Em vaig anar traient la llet dels pits amb una mena de ventosa que venien a la farmàcia, mentre ell era alletat amb biberons per unes mans desconegudes en una capsa de plàstic. Encara ara, mentre ho escric, se'm regira tot. Ai, que estic sent subjectiva. En fi, l'any vuitanta les coses es feien així.

No em vull fer pesada amb els detalls, o no em continuaràs llegint. El cas és que vaig ser mare molt jove. Abans que nasqués l'Arnau, ens havíem casat amb el seu pare, perquè quan arribés la criatura trobés una família «normal». No sé si en vam sa-

ber gaire, de construir una família d'aquestes «normals», o «estructurades», com se'n diu ara. Vist des d'ara, jo era una adolescent, i aquell bon home de qui m'havia enamorat bojament, i que era força més gran que jo, responia més al desig de tenir un pare per mi, que no pas a la meva habilitat per triar un home amb qui construir una parella sòlida.

Vaig continuar estudiant mentre l'Arnau aprenia a mastegar, caminar, parlar i tot això. Quan vaig obtenir el títol de mestra, l'Arnau tenia gairebé dos anys. Jo feia els treballs de la universitat i preparava els exàmens quan ell dormia: a les nits, i durant les seves migdiades semieternes, que jo li deixava fer per poder estudiar més. El seu pare treballava a casa, on tenia el plató de fotografia i el laboratori de blanc i negre. Ben segur que no érem una família modèlica, teníem moltes mancances, però he de dir que l'Arnau va néixer de l'amor, que el seu pare i jo ens vam estimar molt i que els dos vam estimar-lo. La meva sogra, la meva mare i la meva germana ens van ajudar a tirar endavant. T'ho explico perquè et facis un idea de quina mena de família va acollir l'Arnau.

Quan miro les fotografies me'n faig creus de com n'era jo, de jove, era una nena. Amb 20 anys era

mare i vivia una vida de persona adulta, sense haver fet vida d'adolescent. Amb 22, ja vaig trobar una feina a la universitat, ajudant a coordinar el reciclatge del professorat que havia d'ensenyar en català i no coneixia prou la llengua. Als 23 vaig aprovar oposicions, i quan l'Arnau tenia tres anys, vaig començar a treballar de mestra a una escola del Maresme. Això va fer les coses més difícils, sortia de casa molt de matí per anar fins a l'estació a agafar el tren de la costa. L'Arnau es quedava amb el seu pare a casa, que el portava a la «guarderia», com en dèiem en aquella època. Encara recordo els crits de l'Arnau des del balcó del carrer Ciutat, quan me n'anava al matí a agafar el tren...

Aquell curs, la nostra parella va arribar a un punt molt difícil, no crec que li hàgim donat a l'Arnau un entorn de seguretat i estabilitat en els primers anys, tot i que hi érem els dos, això segur. Jo llegia tots els llibres de psicologia evolutiva que em queien a les mans, li preparava les banyeres amb infusions de romaní i li explicava un conte cada nit abans d'anar a dormir. El seu pare jugava amb ell molt més del que jo havia vist mai jugar un pare amb un fill.

Quan l'Arnau tenia tres anys, el seu pare i jo ens vam divorciar. Vaig fer tot el que vaig poder perquè

no es notés, que vol dir que no vaig reconèixer que era dolorós i que em sentia fracassada. Suposo que aquest va ser el primer gran canvi a la vida de l'Arnau. Vam anar a viure, primer, a casa dels meus avis, que s'acabaven de jubilar i que ens van tractar immillorablement. D'aquella època ens va quedar el costum d'esmorzar xocolata desfeta els diumenges. Ells portaven l'Arnau a la «guarderia» i l'anaven a recollir. Van ser uns mesos de descans per a l'Arnau i sobretot per a mi. L'avi Pepito ens cuinava uns menjars deliciosos i la iaia Rossita anava els dissabtes al carrer Parlament a buscar la millor nata del barri, per esmorzar.

El curs següent, quan l'Arnau va fer els quatre anys, ja podia venir a la meua escola. L'any 1984, l'escolaritat començava als quatre anys. I jo em vaig buscar una escola en un poblet, a Arenys de Munt, on l'Arnau podia venir amb mi a la feina i no necessitava cangurs ni mitja pensió. A Arenys vam passar uns anys molt feliços, a la casa que ell en deia «la Casa de la Parra»; l'Arnau hi està d'acord, ja ho veuràs. Ell sortia a jugar a l'eixida, hi feia el que en deia «sorra fina»: fer boles de fang i deixar-les assecar, per jugar a baletes.

Més endavant vaig conèixer l'home que va ser el meu segon marit. Una altra vegada vaig trobar un

home per fer-me de pare, ja ho veus, fins a quin punt he necessitat un pare! Jo el veia un bon pare per als fills del seu primer matrimoni i em va semblar que tenia l'oportunitat d'arreglar el que se m'havia espallat: la família. I així, ben alegrement, vam anar a parar tots plegats a Premià: simplement vam buscar una casa a mig camí d'on vivíem els dos, que era a Premià de Mar, entre Arenys i Barcelona, i ens hi vam establir el primer dia d'agost del 86 amb els nostres tres fills, els seus dos i el meu, com si fóssim una família «normal».

L'experiència m'ha ensenyat que la cosa no és gens simple: dues mitges famílies no en fan una. Per fora, semblàvem la família de quan jo era petita: un papa, una mama i tres nens, que es portaven tres anys entre el primer i el segon i tres més entre el segon i el tercer. L'Arnau era el tercer dels tres fills. Darrere d'aquella aparença, allò no era una família, era, si m'ho permets, una aberració. Ai! Disculpa, no volia fer cap judici, havíem quedat que això era una recerca. Et copio les cartes de l'Arnau, millor que parli ell, a mi em costa molt ser neutral. Vull saber què en penses tu.

Pròleg. Premià de Mar, 18 de setembre del 2015	9
1. Premià de Mar, dimarts 13 d'octubre del 2015	19
2. Premià de Mar, dilluns 19 d'octubre del 2015	27
3. Premià de Mar, 29 d'octubre del 2015	35
4. Premià de Mar, 16 de desembre del 2015	39
5. Premià de Mar, 27 de desembre del 2015	41
6. Premià de Mar, 1 de gener del 2016	45
7. Premià de Mar, 5 de gener del 2016	49
8. Premià de Mar, 7 de febrer del 2016	53
9. Premià de Mar, 7 de març del 2016	59
10. Premià de Mar, dilluns de Pasqua, 28 de març del 2016	63
11. Premià de Mar, 22 de maig del 2016	67
12. Premià de Mar, 7 d'agost del 2016	71
13. Premià de Mar, 15 d'agost del 2016	79
14. Cadaqués, 22 d'agost del 2016	87
15. Premià de Mar, 25 d'agost del 2016	91
16. Premià de Mar, 27 d'agost del 2016	97
17. Premià de Mar, 28 d'agost del 2016	101
18. Premià de Mar, diumenge 4 de setembre del 2016	111
Epíleg. Premià de Mar, 18 de setembre del 2016	117